

det for meget hensigtsmæssigt, at den vedkommende Bestemmelse er udgaaet af Loven. Ligeledes finder jeg det rigtig, at „paatrængende Sager“ ere udgaaede. Derimod har jeg ikke Noget imod, at Forlig undlades i Kontra- og Kontinuationsføgsmaal, og det er ogsaa det Standpunkt, man stod paa i 1857, idet der i den da foreliggende Lov var optaget en Bestemmelse, der ligesom forbrede, at det skulde udelukkes i Kontinuationsføgsmaal. § 4 har, tror jeg, ogsaa faaet en heldigere Affattelse. Jeg kan være enig i at gaa saa vidt, at det ikke ubetinget skal forbrødes, at kun det kan blive Gjenstand for Søgmaal, som har været omtalt i Forligslagen; men Bestemmelsen i § 4, saaledes som den oprindelig blev forelagt af Regjeringen, gik ud paa, at disse Bestemmelser ikke skulde komme i Betragtning, naar der ikke var særlig Grund til at antage, at den stedfundne Forligsmægling udelukkende har været indskrænket til det i Forligslagen Indeholdt. Den nu foreliggende § 4 er noget bedre, idet det der hedder, at de ikke skulle komme i Betragtning, naar der har været prøvet Forlig mellem Parterne om det, som i det Væsentlige maa anses som Sagens Gjenstand, og man saaledes just ikke behøver at gaa ind i disse Enkeltheder. Jeg tror imidlertid, at det var endnu bedre at vende tilbage til, hvad der blev foreslaaet i 1857, men som dog af andre Grunde blev udeladt, idet man nemlig foreslog at Klagen ikke skulde afvises eller have de og de Følger, naar Sagen i sin Almindelighed havde været Gjenstand for Forligsmægling. Dette Udtryk i sin Almindelighed synes mig er bedre end „i det Væsentlige“ som er et noget vagt Begreb, om hvis rette Forstaaelse der let kan komme Tvætte, og det samme gælder om Ordet „udelukkende“. Der er saaledes saa at sige tre Redaktioner, en i det oprindelige Lovforslags § 4, saaledes som den er foreslaaet af den ærede Minister, en anden i den af Landstinget vedtagne Paragraf og en tredje, den, der var foreslaaet til Loven af 1857, som jeg synes bedst om. Men dette er vel sagtens Ting, som man vel nok kan komme ud over, og som ikke ville forvolde nogen Vanskelighed. Hvad der navnlig har været Gjenstand for megen Strid, er § 6, om det skal være Sagsførerne tilladt at møde i Forligskommissionen eller ikke. Nu maa de ikke møde, med mindre den paagjældende Part har udenfor Forligskredsens og tillige mindst 4 Mil fra det Sted, hvor Forligsmæglingen foregaar. Det er de to Betingelser, der i Forening ere fordrøede. Jeg ser ikke bedre, end at naar det bliver almindeligt, at Sagsføerne faae Ret til at møde i Forligskommissionen, maa vi hellere lade Forligskommissionerne ihjel og saa lade Forligsmæglingen foregaa i den egentlige Ret, naar saadan Mægling overhovedet skal foregaa. Nu siger man vel, og jeg veed, at den ærede Justitsminister vil sige det, at tvungen Forligsprøve ikke er affaffet, men vi vide altsor vel, at det beror paa

Modparten, om det personlige Møde skal have nogen Indflydelse, og naar begge disse Parter møde ved Sagsførere, tror jeg ikke, der bliver nogen Vanskelighed, saa vil Regelen blive den, at de Paagjældende ikke møde personligt. Forretningsmanden vil f. Ex. ikke møde personlig, hans Modpart vil deraf føle sig tvungen, og det er mod ham, der udøves Tvang, idet han jo saa nødes til at lade Sagsførere møde i sit Sted. Man er ogsaa gaaet saa vidt i det andet Thing og selv den ærede Ordfører har sagt, at det var praktisk og rigtig, at hver Part mødte ved hver sin Sagsfører. Ja, det kan maasse blive en ganske net Procedure, som vilde komme indenfor Kommissionens Bægge, men det har ganske vist ikke været dens oprindelige Bestemmelse, at det skulde være saa, derom vidne ogsaa de mange Plakater og selve Forordningen. Uagtet det i Forordningen af 1795 siges, at Sagsføreren skal holdes udenfor, har det dog været nødvendigt atter og atter at indskærpe, at han ikke maa komme derind, fordi han har en saadan sær Tilbøjelighed til at gaa derind; jeg tror saaledes, at der ingen Tvivl er om, at vi ikke bør gaa den Vej, som her nu foreslaas. Jeg skal minde om, hvad der skete i 1852, da et Lovforslag, som gik i samme Retning som § 6, var for i dette Thing. Det blev nemlig afvist med 54 Stemmer mod 28 Stemmer. Jeg tvivler ingenlunde om, at de ærede Sagsførere, som i et ikke ringe Antal ere tilstede i denne Sal, have en ganske modsat Opfattelse af den, jeg har, og at jeg vil komme i en haard Kamp med dem derom; men det skal ikke tilbagestrække mig, thi saa længe vi ere paa Forligsinstitutionens Omraade, bør vi efter min Mening søge at holde det juridiske Element udenfor, og vi bør værne herom saa længe som muligt. Det er heller ikke Ret mod Forligskommissionen at gjøre det; thi Loven af 4de Marts 1857 § 4 siger udtrykkelig, at Dommere og Sagsførere og deres Fuldmægtige ikke maa være Forligsmæglere, idet Loven alene gik ud fra, at det skulde være Lægmand, der skulde være tilstede. Hvorledes vil det nemlig gaa, naar Sagsførerne træde ind. Ja, jeg vil ikke sige, at den funde Fornuft træder tilbage for den juridiske, men jeg vil sige, at den juridiske Fornuft kommer til at disputere med sig selv. Det er ikke Ret mod disse. Det er heller ikke Ret mod den anden Part, thi naar Sagsøgeren møder ved Sagsfører, vil den anden Part jo ikke have noget Valg. Den høitærede Justitsminister har udtalt gjentagne Gange, at den Paagjældende altid i Forveien raadfører sig med sin Sagsfører; men det er ikke rigtig, det er meget ofte Tilfældet, at den Paagjældende, som sagsøger, veed, at Sagen vil ende med et Forlig, han er omtrent sikker derpaa, og netop derfor gaar han ikke til en Prokurator. Naar vi indføre Bestemmelsen, som den foreslaas her, vil Sagsføreren gjøre det til en Betingelse, at man i Forveien skal raadføre